

ת"פ 27818/05/15 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד שאדי סלטאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 27818-05-15 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
סלטאן

בפני בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד ענבר
עפרת - ויינשטיין

המאשימה

נגד

שאדי סלטאן ע"י עו"ד יעקב שבת

הנאשם

גזר דין

רקע וטיעוני הצדדים

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של הפצת חשבוניות פיקטיביות, סיוע לאחר להתחמק מתשלום מס, ניכוי תשומות ללא חשבונית כדין והגשת דו"חות כוזבים. ואלו עובדות האישום:

בינואר 2010 נרשם הנאשם כעוסק מורשה בתחום הבניה.

על פי האישום הראשון, בין מרץ 2010 למרץ 2011, סיפק הנאשם לחברת עופר אהרון בע"מ, 32 חשבוניות פיקטיביות, בסכום כולל של 4,187,840 ש"ח, אשר סכום המס הגלום בהן הוא 577,632 ש"ח, למרות שלא ביצע כל עסקה כשרה עם החברה, על מנת לאפשר לחברה להתחמק מתשלום מס.

על פי האישום השני, בחודשים יוני 2010 ואוגוסט 2010, השתמש הנאשם בחשבוניות פיקטיביות של חברת י.ק. דורין בע"מ, אשר סכום המס הגלום בהן 278,568 ש"ח, למרות שלא ביצע כל עסקה כשרה עם החברה, וזאת על מנת להתחמק מתשלום מס. כמו כן, בין אפריל 2010 למרץ 2011 ניכה הנאשם מס תשומות בסך 520,492 ש"ח, מבלי שהיו לו חשבוניות כדין.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר טיעון, בו הוסכם כי המאשימה תעתור לעונשים של 14 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס והנאשם יעתור לעונש של 7 חודשי מאסר.

נתון עובדתי אשר הוסכם בין הצדדים, ופורט בכתב האישום הוא, כי הנאשם "הופעל על ידי אחרים".

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה בקשה להשית על הנאשם 14 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. בדבריה התייחסה לחומרת

העבירות בהן הורשע הנאשם ולנזק הכלכלי הכבד שהן גורמות.

בהקשר זה טענה, כי חברת עופר אהרון הסירה את המחדלים מושא האישום הראשון שעניינם הפצת חשבוניות פיקטיביות, אך המחדלים מושא האישום השני, שעניינם השימוש בחשבוניות פיקטיביות וניכוי תשומות ללא חשבוניות, בסכום כולל שמעל 800,000 ש"ח, לא הוסרו.

ב"כ הנאשם שם דגש על כך שהנאשם הופעל על ידי אחרים, לא היה זה שביצע בפועל את העבירות, לא הבין את מהות מעשיו ולא נהנה מפירות העבירות. עוד טען, כי אין לנאשם יכולת כלכלית לשלם קנסות, וכי על המדינה להפרע מאלו אשר הפעילו את הנאשם.

לאור אלה ביקש להשית על הנאשם שבעה חודשי מאסר בפועל ולהמנע מהשתתף קנס.

מתחם העונש

חומרת מעשיו של הנאשם ברורה: הנאשם הפיץ חשבוניות פיקטיביות אשר סכום המס הגלום בהם מעל חצי מליון ש"ח. כנגד זה, הנאשם ניכה תשומות בסכום שמעל 800,000 ש"ח, חלק מהסכום תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות וחלק מבלי שהיו בידו חשבוניות כלל.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, מדובר בעבירות אשר הפתוי לבצען גדול, בצדן רווחים גבוהים וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש להשית בגין עונשים מחמירים, על מנת להרתיע עבריינים מלבצע עבירות דומות.

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות דומות יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעה. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העבריין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל:

"כבר נפסק לא אחת כי יש להתייחס לעבריינות המס בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח ... על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העבריין".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 3995/15, יאסר זלבאני ורע"פ 7779/15, דני כץ.

בין הצדדים הוסכם, כי הנאשם "הופעל על ידי אחרים", ושימש בעבורם "איש קש". משכך, הנאשם לא נהנה ממלוא פירות המעשים, אך עדיין אין בכך כדי לעקר את חומרת מעשיו. בתחום פלילי זה, של הספקת חשבוניות פיקטיביות ושימוש בהן, נעשה שימוש תדיר באנשים דוגמת הנאשם, אשר משמשים חיץ בין עבריינים אחרים ובין הרשויות, על מנת להרחיק את אותם עבריינים מן העבירות ולמנוע מהרשויות לגלותם.

אכן, חומרת מעשיו של מי שמבודד בין מפיץ החשבוניות או המשתמש בהן ובין הרשויות, פחותה מחומרת מעשיו של

העברייני העיקרי אשר נהנה משלל העבירות. ועם זאת, אין להקל ראש במעשיו של מי שעומד בחזית, ומגן בגופו (או נכון יותר - בשמו) על העברייני העיקרי. אלמלא מעשיו של הנאשם, העברייני העיקרי היה משלם את מחיר מעשיו (או שהיה נמנע מלבצע עבירות מראש, בגלל חששו להתפס). מהנתונים אשר לפני עולה, כי אותם "אחרים" אשר הפעילו את הנאשם לא הובאו לדין, ומכאן שבשל מעשי הנאשם הם חמקו מהדין.

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להביא את סכום המס הגלום בחשבוניות שהופצו, סכום התשומות שנוכו שלא כדין ומשך ביצוע העבירות. לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים בהם הורשע הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין עשרה חודשים ועד שנתיים, מאסר מותנה וקנס.

כאמור, במסגרת ההסדר, המאשימה עותרת לעונש של עד ארבעה עשר חודשים והנאשם עותר לעונש שלא יעלה על שבעה חודשים. משכך, גם אם הרף הנמוך של ההסדר חורג מעט לקולא מהמתחם אותו קבעתי, עדיין מדובר בהסדר סביר.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירה

הנאשם בן 33, נשוי ואב לשלושה, ואין לחובתו הרשעות קודמות.

הנאשם קיבל לפני שירות המבחן אחריות למעשיו והסביר אותם בחוסר הבנה. לדבריו, נוצל על ידי עופר אהרון (האדם אשר השתמש בחשבוניות מושא האישום הראשון). הנאשם אף הביע בפני שירות המבחן חרטה וצער כנים, והתרשמותו של עורך התסקיר היא, כי מדובר בארוע חריג לדרכו ואורח חייו של הנאשם.

הערכת שירות המבחן היא, כי הנאשם הוא בעל עולם ערכים תקין, המסוגל לנהל חיים נורמטיביים. עם זאת, שירות המבחן סבר, כי קיים סיכון להתנהלות אימפולסיבית של הנאשם, ללא חשיבה על תוצאות מעשיו, והדבר מהווה גורם סיכון להשנות עבירות.

המלצתו של שירות המבחן היא להשית על הנאשם עונש מאסר, שירוצה בדרך של עבודות שירות.

דין והכרעה

מרבית שיקולי הענישה פועלים לזכותו של הנאשם: הנאשם הודה, קיבל אחריות למעשיו והביע עליהם חרטה כנה, אין לחובתו הרשעות קודמות ולהערכת שירות המבחן הוא יכול לנהל אורח חיים נורמטיבי ויצרני.

כפי שפרטתי, המחדלים מושא האישום הראשון הוסרו על ידי מקבל החשבוניות אותן הפיץ הנאשם. גם אם לא ניתן לזקוף את הענין לזכותו של הנאשם, עדיין עולה כי הנזק שנגרם לקופת המדינה בשל אישום זה הוטב.

מנגד, המחדלים מושא האישום השני, ניכוי תשומות בסכום כולל של מעל 800,000 ש"ח, לא הוסרו, וסכום זה נגרע מקופת המדינה ולא יחזור אליה. המדובר בנתון משמעותי בתיקי מס, שכן הבעת החרטה של עברייני מסים אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס. אני ער לטענות ב"כ הנאשם בדבר מצבו הכלכלי הקשה, ולכך שאין בידו לשלם את חוב המס. הפסיקה קובעת, כי גם אם נאשם לא הסיר את המחדל בשל חסרון כס, עדיין הדבר עומד לחובתו. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברת מטרות להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטענה כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את מחדלו.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בצידו הנמוך של המתחם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. שנים עשר חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 12.2.17.
- ב. שבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 15,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 12.2.17.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

